

UCHWAŁA

Dnia 27 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant starszy inspektor sądowy Łukasz Kaczmarek

po rozpoznaniu, na posiedzeniu jawnym, w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej,
w dniu 27 lutego 2024 r.,

z udziałem J. K. – prokuratora Prokuratury Okręgowej w R. delegowanej do
Prokuratury Krajowej,

wniosku Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej z dnia 5
grudnia 2023 r., sygn. akt [...],

o podjęcie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej P. J.
- prokuratora Prokuratury Rejonowej w M.,

*za to, że: w dniu 23 kwietnia 2023 roku w M. chcąc, aby funkcjonariusze Wydziału
Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w M. sierż. K. C. i sierż. T. M.
dokonali czynu zabronionego, polegającego na niedopełnieniu swoich obowiązków
służbowych poprzez bezprawne odstępnie od czynności zatrzymania, badania
stanu trzeźwości oraz dokumentowania kontroli drogowej, w trakcie której
przeprowadzono badanie trzeźwości i ustalono, że kierujący pojazdem
mechanicznym marki V. o nr rej. [...] znajdował się w stanie nietrzeźwości, czym
ww. funkcjonariusze działający na szkodę interesu publicznego, nakłaniał ich do
tego, przy czym działając w zamiarze popełnienia czynu zabronionego, swoim
zachowaniem bezpośrednio zmierzał do popełnienia czynu zabronionego, jednakże
celu swego nie osiągnął z uwagi na odmowę odstąpienia od wykonania czynności
służbowych przez ww. funkcjonariuszy publicznych,*

tj. za popełnienie przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art.
231 § 1 k.k.

na podstawie art. 135 § 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze

uchwalił

1. zezwolić na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej P. J. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w M. za to, że: w dniu 23 kwietnia 2023 roku w M. chcąc, aby funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w M. sierż. K. C. i sierż. T. M. dokonali czynu zabronionego, polegającego na niedopełnieniu swoich obowiązków służbowych poprzez bezprawne odstąpienie od czynności zatrzymania, badania stanu trzeźwości oraz dokumentowania kontroli drogowej, w trakcie której przeprowadzono badanie trzeźwości i ustalono, że kierujący pojazdem mechanicznym marki V. o nr rej. [...] znajdował się w stanie nietrzeźwości, czym ww. funkcjonariusze działaliby na szkodę interesu publicznego, nakłaniał ich do tego, przy czym działając w zamiarze popełnienia czynu zabronionego, swoim zachowaniem bezpośrednio zmierzał do popełnienia czynu zabronionego, jednakże celu swego nie osiągnął z uwagi na odmowę odstąpienia od wykonania czynności służbowych przez ww. funkcjonariuszy publicznych, tj. za popełnienie przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 231 § 1 k.k.

2. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej wnioskiem z dnia 5 grudnia 2023 r., sygn. akt [...], zwrócił się do Sądu Najwyższego – Izby Odpowiedzialności Zawodowej o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej P. J. prokuratora Prokuratury Rejonowej w M., za czyn polegający na tym, że:

„w dniu 23 kwietnia 2023 roku w M. chcąc, aby funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w M. sierż. K. C. i sierż. T. M. dokonali czynu zabronionego, polegającego na niedopełnieniu swoich obowiązków służbowych poprzez bezprawne odstąpienie od czynności zatrzymania, badania stanu trzeźwości oraz dokumentowania kontroli drogowej, w trakcie której przeprowadzono badanie trzeźwości i ustalono, że kierujący pojazdem mechanicznym marki V. o nr rej. [...] znajdował się w stanie nietrzeźwości, czym ww. funkcjonariusze działaliby na szkodę interesu publicznego, nakłaniał ich do tego, przy czym działając w zamiarze popełnienia czynu zabronionego, swoim zachowaniem bezpośrednio zmierzał do popełnienia czynu zabronionego, jednakże celu swego nie osiągnął z uwagi na odmowę odstąpienia od wykonania czynności służbowych przez ww. funkcjonariuszy publicznych,

tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 231 § 1 k.k.”.

W oparciu o przedłożone przez Naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej akta o sygn. [...] i zgromadzone w nich dowody, Sąd Najwyższy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 kwietnia 2023 roku o godzinie 20:15 funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w M. K. C. i T. M. otrzymali od Dyżurnego Komendy Powiatowej Policji w M. informację o stwarzającym zagrożenie w ruchu drogowym kierującym pojazdem marki V. o nr rej. [...] (zeznania R. W. k. 519-521). Około godziny 20:20 zatrzymali poszukiwany pojazd do kontroli. Po poinformowaniu kierującego pojazdem P. J., od którego wyczuwalna była wyraźna woń alkoholu, o podstawach faktycznych i prawnych podjętej interwencji, funkcjonariusz policji T. M. podjął próbę przebadania kierującego na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu. Wówczas P. J. odmówił poddania się kontroli przekonując, aby będący na miejscu interwencji funkcjonariusze Policji przerwali prowadzone czynności służbowe, kierując słowa m.in. „dajcie mi spokój, odczepcie się, jadę do domu”, a w konsekwencji do odstąpienia od prowadzonych przez funkcjonariuszy czynności. T. M. pojął kolejną próbę poddania zatrzymanego na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu, wtedy P. J. ponownie odmówił poddania się kontroli, kierując wobec funkcjonariuszy policji słowa: „chyba nie

wiecie kim ja jestem, dajcie mi spokój, nie będę dmuchał”. Zachowanie P. J., pomimo podjętych przez funkcjonariuszy Policji prób nie odprowadziło do zbadania stanu trzeźwości wymienionego kierowcy (zeznania św. K. C. k. 29-32, 296-309 i T. M. k. 34-39, 236-249).

Wobec nieskuteczności podjętych na miejscu zdarzenia prób poddania P. J. badaniu na zawartość alkoholu w organizmie oraz ustalenia, osoby, która mogłaby zająć się psem, z którym podróżował P. J., K. C. telefonicznie skontaktowała się z dyżurnym Komendy Powiatowej Policji w M. celem skierowania na miejsce dodatkowej załogi policji. W czasie, gdy ona rozmawiała telefonicznie, P. J. ponownie zaczął przekonywać drugiego z funkcjonariuszy policji do odstąpienia od czynności służbowych, mówiąc: „puśćcie mnie”, „dajcie spokój”, „ja jadę do domu”, „nie wiecie kim ja jestem” oraz poprosił, by „zadzwonić do jego szefa”.

Po dotarciu na miejsce prowadzonej interwencji dodatkowego patrolu Policji, jeden z funkcjonariuszy rozpoznał w zatrzymanym kierującym pojazdem marki V. „prokuratora z M.” z udziałem, którego w niedalekiej przeszłości przeprowadzał już czynności służbowe, dotyczące zatrzymania dowodu rejestracyjnego. Wobec powyższe na miejsce został wezwany właściwy miejscowo prokurator oraz skierowany na miejsce zdarzenia Zastępca Naczelnika Wydziału Dochodzeniowo - Śledczego KPP w M. – J. J. (zeznania T. T. k. 419-423, P. K. k. 411-414 i J. J. k. 379-385).

Po przyjeździe na miejsce prokuratora T. M., P. J. został poddany badaniu na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu. Wówczas okazało się, iż znajduje się on w stanie nietrzeźwości, z wynikiem badania urządzeniem o nazwie A.: o godz. 21:21- 1,28 mg/dm³, o godzinie 21:36 - 1,18 mg/ dm³, zaś o godzinie 21:51 - 1,14 mg/ dm³. Podczas przeprowadzania badań prokurator P. J. oświadczył, że w dniu 23 kwietnia 2023 r. o godzinie 18:00 spożył 5 piw marki Ż. (zeznania T. M. k. 629-635, protokół z przebiegu badania stanu trzeźwości i oględzin analizatora wydechu k. 21, 79-119, 437-450).

Z uwagi na powyższe, prokurator P. J. został zatrzymany, a następnie przewieziony do Szpitala Powiatowego w M. celem pobrania krwi. Pobrano tam od niego trzy próbki (zeznania P. S. k. 469-475, J. H. k. 480-484, E. B. k. 655-660, protokoły pobrania krwi k. 170-171, 169). Z opinii biegłego z Katedry i Zakładu

Medycyny Sądowej [...] Uniwersytetu Medycznego wynika, iż zawartość alkoholu etylowego w pobranych próbkach krwi wynosiła - z pierwszego badania - 2,50‰, a z drugiego - 2,54‰. Biegły podkreślił przy tym, że uzyskane w przedmiotowej sprawie wyniki stężenia alkoholu etylowego w wydychanym powietrzu oraz w próbie krwi są zgodne, korelują ze sobą i wzajemnie się potwierdzają, zaś ilość spożytego alkoholu, deklarowana przez prokuratora P. J. podczas przeprowadzania badania wydychanego powietrza, stoi w sprzeczności z uzyskanymi wynikami badań. Biegły zaakcentował, że prokurator P. J. spożył znacznie więcej alkoholu niż deklarował (opinia k. 172-176).

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniosek Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej z dnia 5 grudnia 2023 r., sygn. akt [...] zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 135 § 5 prawo o prokuraturze Sąd Najwyższy wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. Sąd dyscyplinarny, odmiennie od sądu karnego, w takim postępowaniu nie ocenia, czy popełniony został czyn zabroniony. Wystarczy dostatecznie uzasadnione podejrzenie, że zarzucane (przypisywane) prokuratorowi przestępstwo faktycznie zostało popełnione (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2014 r., sygn. SNO 48/14). Zwrot *dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa* ma charakter ocenny i zawsze zależy od konkretnych okoliczności sprawy, ustalonych na podstawie przedstawionego przez wnioskodawcę i ocenionego przez pryzmat swobodnej oceny dowodów (art. 7 § 1 k.p.k.) materiału dowodowego.

Mając na uwadze powyższej wskazany stan faktyczny ustalony na podstawie wiarygodnych zeznań świadków, które wzajemnie się uzupełniały tworząc, z dowodami materialnymi, logiczną całość należy przyjąć, że P. J. odmawiając poddania się badaniu stanu trzeźwości przy równoczesnym wypowiedzianiu przytoczonych wyżej słów, dążył do konkretnego celu - zaniechania przez policjantów podjętych czynności służbowych.

Zachodzi więc dostatecznie uzasadnione (w rozumieniu art. 313 § 1 k.p.k.) podejrzenie, iż swoim zachowaniem wyczerpał on znamiona usiłowania podżegania

do popełnienia przestępstwa niedopełnienia obowiązków przez kontrolujących go policjantów, a więc funkcjonariuszy publicznych, czyli występkę z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 231 § 1 k.k. Nakłanianie, aby mogło być uznane za podżeganie, nie musi mieć postaci presji psychicznej wywieranej na osobę nakłanianą, ale z uwagi na to, iż znamiona podżegania nie określają w żaden sposób formy nakłaniania, może ono przybierać postać prośby, polecenia, zlecenia, rady, propozycji, sugestii (por. P. Kardas [w:] Kodeks karny, Część ogólna, komentarz pod red. A. Zolla, Zakamycze 2004, t. I, s. 350). Z kolei, owo podżeganie może być popełnione w formie usiłowania, i to zarówno wtedy, gdy usiłujący bezskutecznie nakłania do czynu zabronionego o znamionach określonych w przepisach części szczególnej kodeksu karnego, jak i wtedy, gdy bezskutecznie nakłania do czynu zabronionego o znamionach podżegania (zob. Uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 21 października 2003 r. I KZP 11/03).

W takim przypadku należało zezwolić na pociągnięcie prokuratora Prokuratury Rejonowej w M. – P. J. do odpowiedzialności karnej za wyżej opisany czyn. Podkreślić jeszcze należy, że w ocenie Sądu Najwyższego o wyższym niż znikomy stopniu społecznej szkodliwości przesądziła okoliczność, iż czynu opisanego we wniosku dopuścił się prokurator który sam powołany jest do wykonywania zadań w zakresie ścigania przestępstw i jako funkcjonariusz publiczny winien reprezentować wysokie standardy moralne. Nie można pomijać również tego, że wskazany czyn został popełniony pod znacznym wpływem alkoholu, a co spowodowało, że Sąd Najwyższy uchwałą z dnia 25 kwietnia 2023 r., sygn. akt I ZI 30/23, zezwolił na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej za czyn z art. 178a § 1 k.k. Uchwała ta nie jest prawomocna (por. II ZIZ 15/23).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w uchwale.

[M. T.]

(r.g.)

